

#SolutionsmadeinBrussels

50 aanbevelingen
om Brussel te **BOOSTEN**

Vrije visie, eigen stem

#SolutionsmadeinBrussels

50 aanbevelingen
om Brussel te **BOOSTEN**

Vrije visie, eigen stem

Beste lezers,

- Omdat er geen eenvoudige oplossingen zijn voor de complexe problemen waarmee Brussel wordt geconfronteerd ...
- Omdat ondanks de moeilijkheden ons Gewest geweldige kansen biedt ...
- Omdat we als toegewijde speler die zich inzet voor sociale dialoog, onze verantwoordelijkheden serieus nemen ...

ACLVB Brussel heeft zijn memorandum voor de volgende gewestelijke legislatuur 2024 – 2029 opgesteld. De nota is het resultaat van overleg tussen militanten die in Brusselse bedrijven werken en deskundigen van binnen en buiten de organisatie. In totaal hebben we een vijftigtal aanbevelingen geformuleerd over 10 grote thema's voor wie in Brussel woont en/of werkt.

Door middel van onze aanbevelingen willen we bijdragen aan de ontwikkeling van kwalitatieve werkgelegenheid voor iedereen, en de voorwaarden garanderen die nodig zijn om sociale cohesie, duurzame ontwikkeling en gelijke kansen in de praktijk te bevorderen. Trouw aan het principe van 'gedeelde prioriteiten' herbevestigen we ons engagement om deel te nemen aan de co-constructie van nieuwe sociale en economische beleidsvormen die bijdragen aan het welzijn van de collectiviteit.

We kijken ernaar uit u te ontmoeten om de toekomst van ons mooie Gewest te bespreken.

TEWERKSTELLING

Het behouden en creëren van **kwaliteitsjobs**, als vectoren van **sociale emancipatie**, behoort tot onze belangrijkste missies. Brussel is tegelijk het rijkste en armste gewest van België, en daarom moeten we werken aan een **duurzamere** en meer **inclusieve** arbeidswereld.

We moeten de sociale impact (return ten opzichte van de collectiviteit) van huidige en toekomstige beleidskeuzes maximaliseren door middel van een kritische en constructieve aanpak en een gezamenlijk evaluatieproces. Een steeds veranderende wereld moet bekeken worden door een prisma van **sociale vooruitgang, solidariteit en gelijke kansen**.

Er bestaan geen eenvoudige oplossingen voor de complexe werkloosheidsproblematiek in Brussel. Voortdurende reflectie geconfronteerd met de praktijk door middel van pilootprojecten is noodzakelijk om **innovatie te stimuleren**.

Naar de toekomst kijken is essentieel als we willen anticiperen op nieuwe behoeften, en werkzoekenden en werknemers willen voorbereiden op de **beroepen van morgen**. Hoewel de toekomst per definitie onzeker is, oriënteren de politieke keuzes de richting van de maatschappij ... De keuzes die dus gemaakt worden op het gebied van ecologische, economische en sociale transitie, zullen een langdurige impact hebben op de tewerkstelling.

AANBEVELINGEN

1. Stel **mensen** centraal in de digitale, ecologische en economische transitie en ontwikkel in deze context een toekomstgerichte visie op tewerkstelling, met een sectorale benadering.
2. **Opleidingen** op alle niveaus stimuleren en de Brusselaars voorbereiden op transitie, vooral in risicoberoepen; bijzondere aandacht besteden aan werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, aangezien zij steeds minder bereikt worden door maatregelen ter ondersteuning van de werkgelegenheid. Een strategie ontwikkelen om te anticiperen op de behoeften aan (her)kwalificatie van personeel binnen bedrijven en sectoren.
3. Het effect van meer **telewerken** op de economie en werkgelegenheid in het Gewest meten en regionale hefboomen voor acties ontwikkelen.
4. De ontwikkeling van het **REBOUND**-project in een langetermijnperspectief plaatsen en uitbreiden tot herstructureringen.
5. Een ambitieus overheidsinvesteringsbeleid implementeren dat in overeenstemming is met de uitdagingen van een rechtvaardige transitie, op voorwaarde dat duurzame en kwalitatieve jobs worden gecreëerd (zoals gemeten door de **barometer voor de arbeidskwaliteit**).

MILIEU

Klimaatverandering en de gevolgen daarvan voor het milieu, de flora en fauna en de menselijke bevolking vormen een existentiële uitdaging voor de mensheid als geheel.

Ze vormen een uitdaging van solidariteit met **toekomstige generaties**.

ACLVB Brussel is van mening dat het voor het Brussels Gewest van vitaal belang is om te reageren en een ambitieus milieubeleid te voeren, maar dit mag niet ten koste gaan van de werknemers en de burgers. Het milieubeleid van het Gewest moet deel uitmaken van een duurzame ontwikkelingsbenadering en mag de sociale en economische domeinen nooit onderschatten.

AANBEVELINGEN

1. Het **effect** van alle geplande milieumaatregelen systematisch analyseren op de tewerkstelling, de arbeidsomstandigheden en de leefomstandigheden van mensen.
2. Op bedrijfsniveau **sociaal overleg garanderen** betreffende alle gewestelijke mobiliteits- en milieumaatregelen.
3. Zorgen voor efficiënte, toegankelijke en voorafgaande **communicatie** over alle veranderingen gericht op bedrijven en burgers over milieu- en mobiliteitskwesties.
4. Het naleven van sociale regelgeving (veiligheid, welzijn, enz.) integreren in de toekenningsvoorwaarden, ook voor het behoud van gewestelijke kwaliteitslabels/ financiering.
5. De kringlooeconomie ontwikkelen, de hulpbronnen vrijwaren en een beleid ter bestrijding van zwerfafval invoeren.

STRIJD TEGEN DISCRIMINATIE

Aan de buitenkant straalt ons Gewest diversiteit uit, met meer dan 187 nationaliteiten, 51% vrouwen en een jonge bevolking ... en toch ... als je wat dieper graaft, worden de feiten duidelijk: discriminatie bij aanwerving en tewerkstelling en ongelijkheid zijn nog steeds een realiteit. Discriminatie bezoedelt het imago van het Gewest, het dagelijkse leven van de Brusselaars, van wie in Brussel woont en/of werkt, ontnemt hun kansen (en berooft het Gewest van talenten), verhindert hen toegang te krijgen tot de kwaliteitsjobs van hun keuze, de studies van hun dromen of fatsoenlijke huisvesting.

Afhankelijk van je geslacht, leeftijd, afkomst (van Europa of buitenland), gezondheid ... zullen je kansen op succes op de arbeidsmarkt heel verschillend zijn, ook al heb je hetzelfde kwalificatieniveau als anderen. Het is nu tijd voor iedereen om de omvang van deze realiteit van de arbeidswereld te beseffen. Politieke, economische en sociale actoren moeten van de strijd tegen discriminatie en ongelijkheid op de arbeidsmarkt een topprioriteit maken voor de volgende legislatuur.

Het Brussels Gewest moet synoniem zijn voor gelijkheid, diversiteit, solidariteit en vrijheid!

AANBEVELINGEN

- 1. Terug naar de bron gaan.** Discriminatie aanpakken als een proces van uitsluiting, ongeacht de vorm en de redenen. Het aanpakken van ongelijkheid moet beginnen bij de toegangspoort tot het werkende leven, namelijk de school.
- 2. Een sectorale visie aanmoedigen.** Meer willekeurige **praktijktesten uitvoeren** in sectoren waar discriminatie wordt vermoed. De impact en afschrikkende werking ervan monitoren.
- 3. Discriminatie voorkomen.** Werkgevers, werknemers en werkzoekenden moeten bewust worden gemaakt van hun rechten en plichten. We moeten een preventiebeleid invoeren voor werkgevers in de privésector, zoals dat bestaat voor psychosociale risico's. Een risicoanalyse en een stand van zaken zou helpen om problemen zoals seksisme en geweld te identificeren en om praktijken in vraag te stellen alvorens een **preventieplan 'antidiscriminatie' op te stellen**.
- 4. Diversiteitsplannen verplicht maken voor ondernemingen met meer dan 50 werknemers die gewestelijke steun, premies en subsidies ontvangen.** **Positieve actieplannen** aanpassen en bespreken op Brussels overlegniveau, deze moeten door het Gewest ondersteund worden met de nodige menselijke en financiële middelen voor hun ontwikkeling. De steun aan ondernemingen moet afhankelijk worden gemaakt van deze resultaten (diversiteits-, preventie- en positieve actieplannen).
- 5. Gendermainstreaming.** We moeten meten om te kunnen corrigeren en handelen. We vragen de bevoegde autoriteiten om genderspecifieke cijfers te verzamelen over de impact van de opeenvolgende crisissen op de tewerkstelling van vrouwen in Brussel.

SOCIALE ZAKEN – GEZONDHEID

De sociale en gezondheidssectoren vormen een **strategische pijler** voor de ontwikkeling van ons Gewest. Ze leveren essentiële diensten voor het welzijn en de levenskwaliteit van de bevolking in alle levensfasen. Door middel van subsidies voeren ze opdrachten van openbare diensten uit die door de bevoegde overheid zijn gedelegeerd.

Door de groei van de Brusselse bevolking en de hoge armoedecijfers nemen de behoeften op het vlak van gezondheid en sociale voorzieningen voortdurend toe. Tot op heden bestaat er geen **inventaris van behoeften**. Maar we kunnen wel zeggen:

- De wachttijden voor gezondheidszorg en sociale diensten worden steeds langer, een teken van verzadiging.
- Veel mensen maken geen gebruik van diensten omdat ze niet over voldoende middelen of informatie beschikken (non-take-up).
- Zoals de determinanten van gezondheid aantonen, kunnen sociale, economische en milieufactoren een negatieve invloed hebben op de gezondheid.
- Deze sectoren hebben moeite om personeel te werven in bepaalde functies vanwege het gebrek aan aantrekkelijkheid van de arbeidsomstandigheden.

Gezien de omvang van de noden moet de politiek structureel investeren en in overleg met de sociale partners handelen. Investeren in de zorg, de sociale, de welzijns- en de culturele sectoren betekent investeren in de gezondheid en de welvaart van onze hele maatschappij.

AANBEVELINGEN

1. Beroepen **aantrekkelijker** maken en het behoud van werknemers in de sociale gezondheidssector aanmoedigen.
2. Alle sociale aspecten van de **omslag naar ambulante zorg** beheren.
3. Het ontwikkelen van alternatieven voor rusthuizen, zoals **sociale serviceflats (assistentiewoningen)**.
4. Zorgen voor de ontwikkeling van **kwalitatieve en inclusieve normen** met betrekking tot personeelsnormen voor verpleeghuizen.
5. De **gelijkwaardigheidsprocedure van een buitenlands diploma** vergemakkelijken voor professionals in de sector van wie de buitenlandse kwalificaties niet worden erkend op de arbeidsmarkt.

HUISVESTING

Het **gebrek aan** kwaliteitsvolle **woningen die betaalbaar zijn** om te kopen of te huren, ligt aan de basis van het huisvestingsprobleem in Brussel. Het aanbod van dit soort woningen is niet voldoende om aan de vraag te voldoen, dit leidt tot een onevenwicht in de relatie tussen verhuurder en huurder. Het maakt het ook moeilijker om de huurmarkt te verlaten en een woning te kopen.

De reacties tot nu toe hebben waarschijnlijk geholpen om de verergering van de crisis te beperken. Maar dit **gebrek aan evenwicht tussen vraag en aanbod** heeft een reeks schadelijke gevolgen:

- Druk op de vraag naar huisvesting door de groeiende bevolking;
- Onbetaalbare prijzen, wat leidde tot een uittocht van de bevolking naar de 2 andere gewesten;
- Vastgoedspeculatie, gentrificatie, ...;
- Lange wachttijden voor een sociale huisvesting;
- Onvoldoende renovatie, met gevolgen voor de gezondheid (onbewoonbaarheid) en huishoudelijke rekeningen (energiegebreken).

Betaalbare en kwaliteitsvolle huisvesting is een sociale kwestie in Brussel, omdat ze de bewoners een aangename omgeving moet garanderen en moet bijdragen tot hun welzijn, en tegelijk ons Gewest dynamischer moet maken.

AANBEVELINGEN

1. De **arbeidsvoorwaarden harmoniseren** tussen de verschillende openbare vastgoedmaatschappijen in Brussel (OVM's).
2. Het **beheer** van de bestaande 'sociale' huisvesting in Brussel (gemeente, OCMW, SVK, OVM, enz.) **centraliseren** op het niveau van de BGHM en de OVM's.
3. Het oprichten van **een gewestelijke technische regie** voor huuronderhoud, in combinatie met werkgelegenheids- en opleidingsbeleid.
4. **Vastgoedfiscaliteit evalueren** met het oog op het identificeren van de capaciteit voor toegang tot vastgoedeigendom en het behoud van de middenklasse in het Gewest.
5. De verbetering van de energie-efficiëntie van woningen **versnellen** (Renolution) en alle sociale gevolgen analyseren.
6. Verbetering van de betrouwbaarheid van energieprestatiecertificaten voor gebouwen (EPB).

MOBILITEIT

Brussel is de grootste stedelijke zone van België met het hoogste aantal inwoners, maar telt ook de meeste banen. Het Gewest wordt geconfronteerd met aanzienlijke **mobilitiestromen** (auto's, openbaar vervoer en zachte mobiliteit). Dit heeft niet alleen een impact op de congestie op de wegen, maar ook op de luchtvervuiling en dus op de levenskwaliteit van de Brusselse burgers en werknemers.

Voor ACLVB Brussel is het belangrijk om actie te ondernemen op het vlak van **verkeersopstoppingen** en **luchtkwaliteit**.

Er kan geen sprake van zijn dat de verschillende vervoerswijzen tegen elkaar worden opgezet of worden geëlimineerd, maar het gebruik van de weg moet gebaseerd zijn op wederzijds respect.

AANBEVELINGEN

- 1. Kwaliteitsvol openbaar vervoer** om zoveel mogelijk mensen te overtuigen: frequentie, regelmaat, veiligheid, netheid. Specifieke sites met voorafgaande impactanalyse. Uitbreiding van het netwerk in het 2de en vooral 3de randgebied en tussen buur gemeenten. Onderhoud en uitbreiding van de systemen 'Noctis' en 'Collecto'. Multi-operator abonnement aan een democratische prijs.
- 2. Alternatieven voor het openbaar vervoer:** taxitarieven moeten worden gedemocrati seerd. Taxivouchers moeten worden ingevoerd voor mensen die geen gebruik meer kunnen maken van het openbaar vervoer en niet over voldoende financiële middelen beschikken voor hun mobiliteit. Autodelen moet worden uitgebreid naar jongeren en nieuwe rijbewijshouders.
- 3. Parkeren:** Voldoende toegang voor buurtbewoners tot betaalbare parkeerplaatsen in de buurt van hun huis (bovengronds en/of buiten op straat). Beschikbaarheid van openbare en private bedrijfsparkerplaatsen voor buurtbewoners buiten de openingstijden van het bedrijf.
- 4.** De wegen geheel of gedeeltelijk bedekken met (blauwe) verf die de temperatuur verlaagt en inwerken op de hitte-eilanden door **de ruimte te vergroenen** op een manier die de biodiversiteit en de gebruikers respecteert.
- 5.** Een echt en ambitieus beleid voeren **op het vlak van stads- en bouwverlogistiek**, met een betere coördinatie en overleg tussen de verschillende gemeenten en tussen de gemeenten en het Gewest.
- 6. De gemeentelijke mobiliteitsplannen** moeten afgestemd zijn op de behoeften van de gebruikers en de buurtbewoners en de studie van de studie bureaus moet aangevuld worden met een analyse van de realiteit op het terrein voor de buurtbewoners en de gebruikers. Voldoende toegang voor buurtbewoners tot betaalbare parkeerplaatsen in de buurt van hun woning (bovengronds en/of buiten de straat). Verkeersveiligheid en **voetgangersveiligheid**.

STRIJD TEGEN ARMOEDE

Armoede is niet langer een zaak van anderen! Armoede treft alle lagen van de bevolking en is vaak het resultaat van een continuüm. Het gezicht ervan verandert: gisteren waren het de ouderen, vandaag zijn het vrouwen, jongeren, laaggeschoolden, eenoudergezinnen, werkzoekenden, kinderen en zelfs werknemers. Een job hebben is een vorm van bescherming, maar het beschermt niet meer systematisch tegen armoede. Het is dus absoluut noodzakelijk om met deze kwestie rekening te houden. De verschillende overheidsniveaus moeten hierbij betrokken worden op een transversale en gecoördineerde manier.

Het succes van een beleid wordt gemeten aan het aantal mensen dat niet langer afhankelijk is van sociale bijstand en daardoor in staat is om de instrumenten te gebruiken die nodig zijn om onafhankelijker te worden. De opeenvolgende crisissen en de stijging van de noodzakelijke en onvermijdelijke uitgaven voor huisvesting, energie, voeding, gezondheidszorg, enz. wegen zwaar op de gezinsbudgetten en breken de welzijnsmeter van de Brusselaars. Er is hulp, maar die is ontoereikend en niet voor iedereen beschikbaar. De toenemende digitalisering van de dienstverlening aan de burgers zorgt ervoor dat meer mensen geen gebruik maken van hun sociale rechten, waardoor een groot deel van de Brusselse bevolking in armoede vervalt.

Waardig werken, leven en niet overleven in het Brussels Gewest!

AANBEVELINGEN

- 1. Een Brussels plan voor armoedebestrijding vaststellen.** Dit plan, in overleg met de sociale partners, moet deel uitmaken van een beleid dat gecoördineerd wordt door een minister of staatssecretaris met specifieke bevoegdheid op dit gebied.
- 2. Mensen op de eerste plaats.** Volledige toegang tot openbare diensten moet worden gegarandeerd, dit door digitale vaardigheden te verbeteren en diensten met ‘**menselijk contact**’ te behouden. De toegang tot rechten en voordelen moet worden geautomatiseerd via het **éénloketsysteem**.
- 3. Kwalitatieve jobs als buffer tegen armoede.** De barometer van de arbeidskwaliteit moet worden overeengekomen met de sociale partners en moet een dynamisch instrument blijven ten dienste van de Brusselaars. Inkomen, extralegale voordelen, soorten van contracten, welzijn op het werk, loopbaanperspectieven, discriminatie, opleiding, diversiteit en inclusie, mobiliteit, professionele dekwalificatie, enz. zijn allemaal relevante criteria waarmee rekening moet worden gehouden, met een transversaal genderperspectief.
- 4. De silo's van armoede doorbreken.** De verdeling van de armoede in de 19 gemeenten van ons Gewest meten om de steun aan de kansarme bevolking doeltreffend te herverdelen en solidariteit tussen deze gemeenten tot stand te brengen.
- 5. Meten en corrigeren van de impact van inflatie.** Kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren die rekening houden met alle kwetsbare groepen: eenoudergezinnen, vrouwen, jongeren, gepensioneerden, enz. en concrete acties om de impact van de inflatie op de Brusselaars te evalueren en te corrigeren.
- 6. Energie- en waterarmoede.** Het sociale tarief blijven uitbreiden naar begunstigden van het RVT-statuuut. Een sociaal tariefsysteem invoeren dat gedifferentieerd en progressief is volgens het inkomensniveau (drempeleffect). Betere doelgerichtheid, informatie en bescherming bieden voor gezinnen die dit het meest nodig hebben en/of geen toegang hebben tot deze hulp.

JONGEREN

Investeren in jongeren betekent investeren in de toekomst.

De wereld verandert! De realiteit en de moeilijkheden van de jongeren van vandaag zijn anders. Ze stellen niet dezelfde eisen en hebben niet dezelfde visie op werk als hun voorouders. Of ze nu student, werknemer of werkloze zijn, het Brussels Gewest moet de voorwaarden ontwikkelen die hen in staat stellen om de toekomst met vertrouwen en optimisme tegemoet te zien.

AANBEVELINGEN

1. **Alle jongeren** bij het verlaten van de school **begeleiden** door middel van regelmatige, persoonlijke follow-up door een begeleider van Actiris en het fenomeen van institutionele vervreemding bestrijden.
2. **Opleiding en begeleiding van jongeren** verplicht maken bij alle maatregelen voor werkgelegenheidssteun, met name de maatregelen die op hen zijn gericht.
3. Gebruik maken van **vrije dagen** in het onderwijs om de werkwereld te ontdekken.
4. **NEET jongeren** aantrekken met een holistische aanpak die specifieke gedecentraliseerde ondersteuning biedt (bij voorkeur in structuren waarin ze vertrouwen hebben) die de privésfeer (mentaal welzijn, gezondheid, financiële behoeften, enz.) en het sociaal-professionele integratietraject omvat.
5. **Meertaligheid en digitale vaardigheden** in het onderwijs benadrukken.

SECTORALE BENADERINGEN

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kan directe en concrete maatregelen nemen om de werkgelegenheid in bepaalde sectoren te bevorderen. Deze hebben het voordeel dat ze banen creëren voor de Brusselaars die niet verplaatst kunnen worden. De middelen die het Gewest rechtstreeks of onrechtstreeks ter beschikking stelt om de economie in deze sectoren te ondersteunen, moeten ervoor zorgen dat de impact voor de collectiviteit maximaal is, in het bijzonder via garanties op het vlak van kwalitatieve tewerkstelling.

De POW's, Polen voor Opleiding-Werk, brengen regionale spelers op overheids- en sectorniveau samen met als doel gerichte benaderingen te ontwikkelen om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen. Ze spelen een strategische rol door op de hoogte te blijven van de veranderingen in de arbeidswereld, zodat ze kunnen anticiperen op de nieuwe vaardigheidsbehoeften van werknemers en de beroepen van de toekomst kunnen identificeren.

AANBEVELINGEN

- 1. Dienstencheques.** Sociale ondersteuning en kwalitatieve opleiding bieden.
- 2. Horeca.** Een overeenkomst sluiten met de sociale partners van de sector om de aantrekkelijkheid van het Gewest te verbeteren (beurzen, tentoonstellingen, enz.), om de ontwikkeling van kwalitatieve werkgelegenheid aan te moedigen.
- 3. Bouw.** Transparantie over ‘marktprijzen’ voor energieverbeteringswerkzaamheden (RENOLUTION) voor particulieren. (Een observatorium voor marktprijzen op niveau van particulieren).
- 4. MIVB.** Werf meer vrouwen aan. Ontwikkel vooral een genderbeleid dat voorziet in de integratie van vrouwelijke werknemers op gelijke voet met mannelijke werknemers (welzijn, promotiebeleid, pesterijen, seksistisch en seksueel geweld, enz.) en voer in de tijd beperkte sociale correcties voor gelijke vaardigheden in (positieve actie).
- 5.** Meet per sector de kwaliteit van de werkgelegenheid op basis van **sociale indicatoren** en richt je op bedrijven die onder het gemiddelde zitten om hen aan te moedigen hun arbeidsomstandigheden te verbeteren.

INSTITUTIONELE TOEKOMST

De ervaring met recente institutionele hervormingen noopt tot voorzichtigheid, vooral op het vlak van financiering en schaalvoordelen. Als de democratische wil ons verplicht tot een nieuwe hervorming, zal ze rekening moeten houden met de specifieke kenmerken van de Brusselse bevolking, maar ook met het aandeel van het Gewest in de nationale rijkdom (18% van het bbp).

We moeten waakzaam blijven om de levensvatbaarheid van ons Gewest en zijn vermogen om het welzijn van de bevolking te garanderen, te behouden.

AANBEVELINGEN

1. Het Brusselse model van participatief sociaal overleg waarborgen en de dynamiek van gedeelde prioriteiten ontwikkelen.
2. Evalueer de gevolgen (sociaal, financieel, institutioneel, enz.) van de 6de staatshervorming.
3. Presentatie aan Brupartners van de meerjarige begrotingsvisie van de Brusselse politieke entiteiten.
4. Het sociaal en economisch potentieel van Brussel en de twee Brabantse provincies benutten door een specifieke overlegstructuur voor de hoofdstedelijke gemeenschap effectief op te zetten.
5. Stroomlijning van de Brusselse overlegorganen in de strijd tegen discriminatie.

*“Rechte lijnen om recht op
het doel af te gaan ...
en gebogen lijnen om
de hoeken af te ronden.”*

